

Milieu

De aarde warmt op, en de olie waarop onze economie draait, wordt duurder en duurder. GLP wil een betaalbare, schone energievoorziening waar onze kinderen trots op kunnen zijn. Wij worden de koploper in Europa door windmolens op zee te plaatsen, zonnepanelen op onze daken betaalbaar te maken én energie te besparen. Koploper in plaats van de achterblijver die wij nu zijn.

Het zijn niet de windmolens, maar de kolencentrales die op subsidies draaien. In 2010 alleen al gaf Nederland 5,6 miljard euro uit aan directe of indirecte subsidies voor de fossiele industrie, tegenover 1,5 miljard euro voor duurzame energie. GLP wil dat er steeds strengere limieten komen voor de uitstoot van kolencentrales. De limiet verzekert dat er op termijn geen vieze kolencentrales meer in Europa staan.

Kolen zijn slecht voor het klimaat, maar ook erg slecht voor onze gezondheid. Door zwavel, stikstof en fijnstof raken onze longen verstopt en krijgen kinderen eerder astma. GLP ziet daarom niets in de bouw van nieuwe kolencentrales. GLP is een voorstander van een kolenbelasting om schone alternatieven een kans te geven. Hierdoor wordt energie uit kolen zo duur, dat energieproducenten beter kunnen kiezen voor bijvoorbeeld gas en biomassa. Daarnaast wil GLP dat er een strenge CO2-norm komt voor nieuwe energiecentrales. Dan kunnen er echt geen kolencentrales meer bijkomen. Uiteindelijk moet onze economie alleen nog maar draaien op hernieuwbare energie uit zon en wind.

Al meer dan vijftig jaar wordt er aardgas opgepompt uit het aardgasveld onder Groningen. De Nederlandse staat en de Nederlandse Aardgas Maatschappij (NAM) verdienen hier miljarden mee. Wetenschappers waarschuwen al tijden dat het oppompen van gas aardbevingen kan veroorzaken. Deze waarschuwingen werden tot voor kort niet serieus genomen. De afgelopen jaren is het aantal aardbevingen en de zwaarte ervan fors toegenomen. In 2013 kwamen zoveel aardbevingen voor dat ook het kabinet vond er iets gedaan moest worden. De Minister van Economische Zaken heeft nu voorgesteld om op één plek het oppompen te verminderen. In totaal mag de NAM echter de komende jaren ongeveer evenveel als altijd blijven oppompen. In het voorstel staat ook dat er meer geld gereserveerd wordt voor schadeherstel en -preventie. GLP vindt dat dit voorstel niet ver genoeg gaat. De minister en de NAM zijn al verplicht om de schade die wordt veroorzaakt door het pompen naar gas te vergoeden. Het oppompen van gas moet daarnaast veel langzamer om de kans op zware aardbevingen te echt te verminderen. Bovendien moeten de NAM en het Rijk in Groningen investeren in duurzame werkgelegenheid om de aangewezen economische schade te compenseren.

Vroeger of later zal het gas onder Nederland op zijn. Het kabinet heeft echter nog helemaal niet bedacht wat we dan moeten gaan doen. GLP vindt dat we de weg vrij moeten maken voor schone energie zoals wind- en zonne-energie en aardwarmte. Dat is energie die niet opraakt en die veilig is voor de leefomgeving. Ook moeten we meer investeren in een groene economie zodat we straks minder afhankelijk zijn van fossiele brandstoffen zoals gas.

GLP wil de energievoorziening van Europa vergroenen om energieonafhankelijk te worden. Duurzame energie kunnen we namelijk zonder problemen op ons eigen continent opwekken met zonnepanelen, windturbines, waterkrachtcentrales en aardwarmte. Daarbij is Europese samenwerking cruciaal zodat we optimaal kunnen profiteren van Spaanse zon en Hollandse wind.

Alle landen van de Europese Unie betalen samen per dag één miljard euro aan olie, kolen en gas uit andere landen: in 1990 importeerden we 62 procent van onze energie, in 2008 al 75 procent. GLP wil deze euro's liever in Europa houden, om te besteden aan zaken als meer werk, betere zorg en schone energie. Geen poet meer naar Poetin, geen cheques meer naar oliesjeiks.

We zien CO2 liever onder de grond dan in de lucht. GLP is daarom niet per definitie tegen CO2-opslag. We hebben niet de luxe om op voorhand nieuwe technieken uit te sluiten; er is geen tijd te verliezen bij het aanpakken van klimaatverandering. GLP stelt wél een aantal harde voorwaarden aan CO2-opslag. Investerings in CO2-opslag mogen niet ten koste gaan van investeringen in duurzame energie en energiebesparing. Bovendien moet de vervuiler betalen. Dus geen belastinggeld naar CO2-opslag. CO2 mag alleen opgeslagen worden als de veiligheid van mens en milieu gegarandeerd kan worden.

CO2 is nog nooit op grote schaal permanent onder de grond opgeslagen. Demonstratieprojecten kunnen duidelijkheid geven over mogelijke risico's. GLP vindt dat die experimenten op zee plaats moeten vinden, niet in dichtbevolkt gebied. Eerder wilde het vorige kabinet CO2-opslag opslaan onder Barendrecht en in het noorden van het land. Gelukkig hebben kritische burgers en actiegroepen het kabinet op andere gedachten kunnen brengen.

GLP wil werk maken van schone energie. Stroom uit zon, wind en water. Dan hebben we geen vieze kolencentrales meer nodig. Voorkomen is altijd beter dan genezen. CO2 onder de grond pompen is een lapmiddel; het is beter om die CO2 helemaal niet te produceren. Duurzame energie is niet alleen goed

voor het milieu, het levert ook een hoop groene banen op. In Duitsland werken al honderdduizenden mensen in de groene economie. GLP wil in Nederland ook werk maken van groene banen.

Er is nog geen begin van een oplossing voor het giftige kernafval, dat honderdduizenden jaren radioactief blijft. Terecht wil geen enkele provincie in ons land het spul opslaan. In Duitsland liggen de vaten in zoutmijnen te roesten en te lekken. Geen enkele verzekering dekt dat soort schade, dus de Duitse belastingbetaler draait voor de miljardenschade op.

Kernenergie is peperduur en wordt steeds maar duurder. Alle kerncentrales krijgen financiële steun van overheden, omdat ze te duur zijn voor ondernemers zelf. Onze economie schiet weinig op met nieuwe kerncentrales, want het zijn buitenlandse bedrijven die ze bouwen.

Een kerncentrale kost tussen de 4,5 en 6 miljard euro. Zulke bedragen kunnen we beter investeren in energiebesparing en schone energie. Wind- en zonne-energie leveren meer stroom op, zo toont een recente studie aan, geven ons een schoner milieu en scheppen meer banen. De kernramp in Japan laat op tragische wijze zien dat er veiligheidsrisico's aan kernenergie kleven. De kans op een ongeluk is relatief klein, maar als het mis gaat zijn de gevolgen niet te overzien.

Het is goed dat de bouw van een tweede kerncentrale in Borssele niet doorgaat. De acties van groene burgers en de milieubeweging zijn effectief geweest. Als het aan GLP ligt gaat ook de bestaande centrale in Borssele zo snel mogelijk dicht.

Ook willen wij in Europa een verbod op het subsidiëren van kerncentrales. Dan wordt er geen nieuwe kerncentrale meer gebouwd. Slim omgaan met energie en meer groene energie, dát zijn de echte antwoorden voor de toekomst.

Als het aan GLP ligt dan worden in de hele Europese Unie geen vergunningen verstrekt voor boringen naar schaliegas en steenkoolgas, omdat het transitie naar een duurzame energievoorziening onnodig afremt.

Bij schaliegaswinning worden onder hoge druk chemicaliën de grond in gespoten, wat kan leiden tot vervuiling van het grondwater. Om die reden hebben bijvoorbeeld ook de Nederlandse drinkwaterbedrijven zich ertegen uitgesproken (o.a. Vewin, augustus 2013). Maar schaliegaswinning heeft nog veel meer nadelen. Zoals het veroorzaken van aardbevingen of lekkage van methaan; een broeikasgas dat honderd keer zo schadelijk is als CO₂, of het veroorzaken van aardbevingen. Verder heeft schaliegas grote impact op natuur en landschap doordat er tientallen boorlocaties nodig zijn die 24 uur per dag licht en lawaai veroorzaken, evenals een massale aan- en afvoer van zand, water en chemicaliën. Bovendien maakt de winning van schaliegas Nederland nog afhankelijker van vervuilende energie en hindert het een radicale overstap op schone energie.

GLP wil daarom geen boorvergunningen voor schaliegas, ook niet voor proefboringen. Ons standpunt is dat we nu moeten overstappen op duurzame energie en fossiele voorraden in de grond moeten laten.

GLP wil dat Europa harde eisen stelt aan energiebesparing: in 2030 moeten we veertig procent energie besparen. Gelukkig kan dat makkelijk en het levert zelfs nog werkgelegenheid op. Energiebesparing is ook de sleutel om onafhankelijk te worden van energie-importen. Dit regelen we Europees, zodat we gezamenlijk zorgen dat twijfelachtige energiemachten als het Rusland van Poetin geen vat meer op ons hebben.

GLP wil bedrijven verplichten werk te maken van energiebesparing. Elke investering die binnen vijf jaar wordt terugverdiend, moet verplicht gedaan worden volgens de Wet Milieubeheer. Deze wet is nu een dode letter, maar daar moet snel verandering in komen; GrLP wil dat deze wet Europees wordt en ook gehandhaafd gaat worden.

Bedrijven kunnen sinds kort hulp krijgen om hiermee aan de slag te gaan. Bewoners van oude huizen krijgen een tegemoetkoming om de kosten van woningisolatie sneller terug te verdienen. Ook energiebedrijven en woningcorporaties moeten meer gaan investeren in woningisolatie. GLP wil dat huurders en huiseigenaren met lage inkomens daarbij voorrang krijgen, zodat zij als eersten kunnen profiteren van een lagere energierekening.

GLP wil dat alle nieuwbouw in heel Europa minstens energieneutraal is. Overheden moeten het goede voorbeeld geven: er komen daarom zonnepanelen op alle overheidsgebouwen met daarvoor geschikte daken. Ook willen wij dat er toezicht komt op de verplichting van energielabels bij verkoop of verhuur van gebouwen. De rijksoverheid moet geld beschikbaar stellen voor gemeentelijk klimaat- en energiebeleid. Het Bouwbesluit mag de groene ambities van gemeenten niet in de weg staan. Gemeenten moeten duurzaamheidseisen kunnen stellen die verder gaan dan het Bouwbesluit voorschrijft. GLP wil investeren in een groene economie. Dan kunnen wij de klimaatverandering aanpakken, duurzame economische groei scheppen en nieuwe werkgelegenheid creëren. Door op Europees niveau verduurzaming gericht te

bevorderen en soms ook af te dwingen, voorkomen we dat landen als Nederland ongestraft achteraan blijven sukkelen. Bijvoorbeeld door een werkplan om fossiele energiecentrales uiterlijk in 2050 te sluiten. En een investeringsagenda om alle stroomnetten geschikt te maken voor het ontvangen en transporteren van lokaal en kleinschalig opgewekte stroom uit zon en wind.

Het moet makkelijker en goedkoper worden om je eigen huis beter te isoleren en van zonnepanelen te voorzien. Groene investeerders moeten de zekerheid hebben dat hun investering wat oplevert. GLP vindt dat energiebedrijven jaarlijks een oplopend percentage duurzame energie moeten produceren om klimaatverandering tegen te gaan. Wij verhogen de belastingen op vervuiling en verlagen de belastingen op arbeid en groene innovatie. Hierdoor wordt de groene ondernemer beloond en betaalt de vervuiler.

De aarde warmt op, en de olie waarop onze economie draait, wordt alsmaar duurder. GLP wil betaalbare, schone energie, waar wij trots op kunnen zijn. Nederland kan een koploper in duurzaamheid worden, door windmolens op zee te plaatsen, zonnepanelen op onze daken betaalbaar te maken én energie te besparen. Koploper, in plaats van de achterblijver die we nu zijn.

Als de Europese Unie de handen ineenslaat en eensgezind handelt op de wereldenergiemarkt, levert dat veel banen op. We krijgen weer een technologische en economische voorsprong voor Europa in de wereld. En de Europese landen zijn niet langer chantabel voor olie- en gasstaten. Europa moet weer een voortrekkersrol op zich nemen in de strijd tegen klimaatverandering.

Nu helpt de overheid grootverbruikers en producenten van fossiele energie. Jaarlijks ontvangen zij in Nederland meer dan vijf miljard euro aan belastingvoordelen. Wij schaffen deze voordelen voor grootvervuilers af en investeren in duurzame energie, die wél toekomst heeft.

GLP verzet zich tegen de bouw van nieuwe kolencentrales, het winnen van schaliegas en het opwekken van kernenergie. Er zijn immers voldoende alternatieven die wel gezond en duurzaam zijn. Wij willen maatregelen om schone energie te stimuleren. Dit kan met de 'Deltawet Nieuwe Energie'. Deze wet verplicht energiebedrijven om een jaarlijks oplopend aandeel schone energie te produceren en geeft burgers de vrijheid om zelf hun eigen energie op te wekken.

Duurzame energievoorziening

Nederland loopt ten opzichte van andere Europese landen achter met verduurzamen van de energievoorziening. De kosten voor fossiele brandstoffen lopen op en de productiekosten voor duurzame energie worden lager, waardoor het omslagpunt voor duurzame energie vanuit economisch oogpunt in zicht is. Door het gebruik van duurzame energiebronnen te stimuleren wordt voorkomen dat latere generaties dit in hun portemonnee gaan voelen én de prijs moeten betalen voor milieuvervuiling en klimaatverandering. Ook heeft Nederland dan minder te maken met geopolitieke kwetsbaarheid die de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen met zich meebrengt.

Fossiele brandstoffen zijn vervuילend en worden schaars

Stijgende energieprijzen en achterblijvende economische groei ten gevolge van de crisis bemoeilijken momenteel het economisch herstel van het Westen. De belangrijkste redenen voor de stijgende energieprijzen zijn de stijgende vraag naar energie vanuit de opkomende markten in China en India en de afnemende hoeveelheid fossiele brandstoffen. Behalve dat fossiele brandstoffen duur zijn geworden door schaarste en conflicten, zijn ze behoorlijk vervuילend en vaak in handen van 'minder democratische' landen, waar Nederland niet afhankelijk van moet willen zijn.

Vraag naar energie groeit

Met de huidige wereldbevolking kan er al (bijna) niet voldaan worden aan de vraag naar energie; hetzelfde geldt voor grondstoffen, voedsel en drinkwater. Dit zal in de toekomst alleen nog maar moeilijker worden. De verwachting is namelijk dat de bevolking op aarde nog sterk in aantal zal toenemen. Momenteel zijn er 7 mld wereldburgers; dit aantal lijkt zich in 2050 op 9 mld te stabiliseren. Door de (sociale) media zijn de wereldburgers verder beter op de hoogte van het welvaartsniveau van anderen, waardoor de eigen vraag naar een hoger welvaartsniveau verder toeneemt. De energieconsumptie in de wereld is de afgelopen jaren al fors gestegen. Met de economische opkomst van China en India en de verdere stijging van het aantal aardbewoners is het de verwachting dat deze toenemende vraag naar energie zich de komende jaren zal voortzetten, hoewel deze vraag door de economische crisis tijdelijk even wat minder is.

De nog aanwezige wereldwijde hoeveelheid aardolie

De vraag ernaar groeit, maar de fossiele brandstoffen zijn merkbaar aan het opraken. Door de stijgende vraag en het afnemende aanbod zijn de brandstofprijzen flink gestegen. De verwachting is dat deze trend zich exponentieel voortzet. Hoe eindig zijn de wereldolievoorraden? Bijna de helft van de olie is afkomstig uit 116 enorme bronnen die elk meer dan 100.000 vaten per dag produceren. Afgezien van 4 nieuwe velden zijn deze velden al meer dan 25 jaar geleden ontdekt. Hoewel er nog voor circa 70 jaar aan olie in de grond zit, is de tijd van 'easy oil' voorbij, omdat het aanbod de vraag nauwelijks kan bijbenen. De capaciteit van de meeste velden neemt langzaam maar gestaag af, hoewel bijvoorbeeld voor de kust van Brazilië nieuwe reserves zijn gevonden. Over een jaar of 20 zal de totale olieproductie over zijn hoogtepunt heen zijn en zal het steeds moeilijker worden de wereld te bevoorraden. Het internationale Energie Agentschap (IEA) verwachtte voor de crisis startte al dat voor 2015 het zogenoemde 'Peak-Oil' moment bereikt zou zijn. Dit betreft het tijdstip waarop de winning van aardolie maximaal is, waarna het de verwachting is dat de productiesnelheid een terminale daling zal inzetten. NB. Door de crisis is de vraag naar olie (tijdelijk) lager en lijkt dit moment enigszins uitgesteld. Door de schaarste worden de prijzen hoger. Het rijke Westen heeft dan nog niet meteen een probleem: wij lijken het voorlopig te kunnen betalen. Maar er kan wel een probleem ontstaan als de aanvoer van olie beperkt wordt. Door de eerder genoemde mondiale machtsverschuiving kan de schaarste nog worden versterkt. In de nieuwe wereldorde zijn namelijk energie- en grondstofarme democratieën tegenover energieën grondstofrijke autocratieën en dictaturen komen te staan. Dergelijke landen zullen niet schromen protectionistische maatregelen te nemen ten bate van de eigen economie. Van de 15 grootste olieconcerns zijn de meeste in handen van een overheid. Denk hierbij aan landen als Venezuela, Iran, China, Brazilië en Rusland.

De nog aanwezige wereldwijde hoeveelheid aardgas

Beter is het gesteld met de voorraad aardgas. Er is waarschijnlijk nog voor 65 jaar voorraad aanwezig aan conventioneel gas. De winning van schaliegas geeft nog eens 150 jaar lucht. De winning van dit schaliegas is echter duur en kan risico's opleveren voor drinkwater door het gebruik van chemicaliën die nodig zijn voor de winning.

Nog aanwezige gas- en olievoorraden in Nederland

Nederland heeft veel van zijn huidige welvaart te danken aan vooral de gasvoorraden. Nog altijd is er veel gas en in mindere mate olie te vinden in de Nederlandse aardbodem. Het is natuurlijk onzin deze onbenut te laten. Er

dient echter wel te worden gekeken naar een zo schoon mogelijke vorm van winning, waarbij de natuur zoveel mogelijk gespaard blijft. Als het aan GLP ligt, blijven we daarom met onze handen af van de Waddenzee.

Kolencentrales

Gelet op de zeer hoge mate van CO₂-uitstoot en de hoge mate aan afval wil GLP dat onze kolencentrales op termijn worden uitgefaseerd. Er mogen in ieder geval geen nieuwe kolencentrales meer worden bijgebouwd. GLP zou verder graag zien dat kolencentrales, waaronder de in aanbouw zijnde centrale in de Groningse Eemshaven, omgebouwd worden tot milieuvriendelijker biomassa- of gascentrales. Graag ziet GLP een onderzoek naar de financiële en technische haalbaarheid van deze plannen.

Energiebesparing en alternatieve energiebronnen zijn nodig

De conclusie uit deze paragraaf is dat de voorraden gas en olie en de toegankelijkheid hiervan beperkter zijn geworden, wat heeft geleid tot prijsstijgingen. Deze ontwikkeling zal zich verder voortzetten. Het is daarom van groot belang voor Nederland om zuiniger met energie om te gaan en te kiezen voor alternatieven voor de fossiele brandstoffen. Om de uitstoot van broeikasgassen tegen te gaan dienen deze zo schoon mogelijk te zijn. Met het oog op de toegankelijkheid dient dit zoveel mogelijk in eigen beheer plaats te vinden. Een duurzame, onafhankelijke energievoorziening is dus noodzakelijk vanwege de milieuaspecten, maar ook omdat de economie en veiligheid hierbij gebaat zijn.

Energiebesparing

Bij een dreigend tekort en het duurder worden van energie is het in eerste instantie van belang dat individuen en bedrijven zich bewust worden van hun energieverbruik. Op het moment dat iedereen zich bewust is van zijn huidige verbruik, de bijbehorende kosten en klimatologische voetafdruk, is het de verwachting dat mensen zuiniger met energie zullen omgaan. Als mensen verder een goed inzicht in hun verbruik hebben, zullen deze veranderingen direct meetbaar zijn. Door betere voorlichting over energiebesparingen zou er nog veel zuiniger met energie kunnen worden omgegaan. Iedere burger, ondernemer en de overheid moet worden aangemoedigd energie te besparen. Vooral de laatste heeft een voorbeeldfunctie. Door panden beter te isoleren en lampen die veel warmte afstralen te vervangen, kan er al veel worden gewonnen. Bovendien zou apparatuur alleen aan moeten staan wanneer deze gebruikt wordt. Naast het goede voorbeeld geven kan de overheid nog voor verdere energiebesparingen zorgen door fiscale maatregelen te nemen die hiertoe leiden. Zo heeft de overheid door het stimuleren van dubbel glas en het aanbrengen van andere isolatie in het verleden al veel energie bespaard. Ook zou de overheid bedrijven kunnen ontmoedigen energie te verspillen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan grote bedrijventerreinen die hun lichtreclames de hele nacht aan laten staan. De overheid kan hierop inspelen door dit tussen bepaalde tijden te verbieden.

Groene energie

Een groot voordeel van groene energie als alternatief voor fossiele brandstoffen is dat deze minimaal belastend is voor het milieu. Dat komt omdat groene energie uit onuitputtelijke bronnen komt en vervuilende uitstoot (CO₂, NOX en SO₂) minimaliseert. Er zijn verschillende soorten van groene energie die kunnen dienen ter vervanging van fossiele brandstoffen. De winning van energie uit zonlicht, wind, biomassa, waterkracht en aardwarmte zijn de bekendste. Daarnaast zijn er nog allerlei minder bekende, veelbelovende initiatieven die nog verder onderzoek vergen. Hieronder volgen enkele voorbeelden:

- Het initiatief van Powerkites, waarbij wind 'gevangen' wordt in de atmosfeer ('Laddermill'- project Wubbo Ockels);
- initiatieven rondom energiewinning vanuit het principe van warmte- en koudebronnen;
- initiatieven om energie te winnen vanuit de wisselwerking tussen zoet en zout water en getijdestromingen. Voordeel bij het laatste is dat het tij continu in beweging is;
- energiewinning vanuit de landbouw. Door biogasinstallaties is het bijvoorbeeld mogelijk koeienmest om te zetten in elektriciteit en warmte;
- energiewinning uit afval.

Er kleeft helaas ook een aantal nadelen aan de exploitatie van groene energie. Het is goed hier even bij stil te staan, zodat deze kunnen worden meegewogen. Enkele nadelen zijn:

- Groene energie levert geen constante energie, aangezien er een afhankelijkheidsrelatie is met de hoeveelheid zonneschijn of wind. Het lukt lang niet altijd om het aanbod te matchen met de vraag naar energie (of vice versa) en het is lastig is deze groen opgewekte energie zonder veel verlies op te slaan. Om tegemoet te komen aan deze 'mismatch' moet er daarom altijd een soort van back-upcapaciteit achter de hand gehouden te worden van andersoortige bronnen die een meer constant karakter hebben en enigszins schaalbaar zijn.
- De winning van duurzame energie vergt investeringen en innovatie. De aanschafkosten van bijvoorbeeld zonnepanelen en windmolens zijn hoog (al worden ze door massaproductie langzaam goedkoper). Hierdoor is groene energie vaak nog duurder dan fossiele energie.

- Er kunnen door groene energiewinning hinder of andere ongewenste neveneffecten optreden. Veel mensen die dicht in de buurt wonen van windmolens, klagen bijvoorbeeld over uitzichtbeperking, geluidsoverlast en slagschaduw. Anderen vinden dat windmolens de horizon vervuilen. Al leveren de opslagtanks en schoorstenen met donkere rookpluimen van de gas-, kolen- en olieverwerkende industrie natuurlijk ook geen fraaie plaatjes op! Grote windparken op zee lijken verder impact te hebben op de menging van luchtlagen, waardoor ongewenste weereffecten kunnen optreden.
- Duurzame energie kan de natuur aantasten. Per jaar vliegen er ruim 20.000 vogels in op windmolens. Vissen die bij hun tocht een waterkrachtcentrale passeren, overleven dat vaak niet.
- Energiewinning uit biomassa kan direct of indirect impact op de voedselvoorziening hebben. De winning uit de zogenaamde eerste generatie biobrandstoffen, zoals maïs, koolzaad, oliepalm en soja, levert directe concurrentie voor de voedselvoorziening op. Vooral het armste deel van de wereldbevolking zal hiervan als eerste de gevolgen ondervinden. Zo braken er in januari 2007 voedselrellen uit in Mexico als gevolg van prijsstijgingen van 400% voor tortilla's, vanwege de toegenomen vraag in de Verenigde Staten naar maïs voor biobrandstof. Ook op het moment dat er biobrandstoffen worden gewonnen uit gewassen die niet gerelateerd zijn aan voedsel, heeft dit nog impact op de voedselvoorziening, omdat deze gewassen ook zijn gebaseerd op fotosynthese en dus dezelfde beschikbare productiemiddelen, zoals landbouwgrond, water en kunstmest, nodig hebben.

Kernenergie

Een alternatief voor fossiele brandstoffen zou kernenergie kunnen zijn. Kernenergie is energie die wordt opgewekt door kernreacties, de reacties waarbij atoomkernen zijn betrokken. Kernenergie komt in alle gevallen beschikbaar in de vorm van warmte, die in een kerncentrale op conventionele manier (via stoom, turbines en generatoren) in elektriciteit kan worden omgezet. In Nederland zijn twee kerncentrales gebouwd voor de winning van energie, in Dodewaard (gesloten in 1997) en in Borssele. De laatste is nog in werking en is goed voor ca. 4% van de Nederlandse productie van stroom. Kernenergie heeft een aantal voordelen:

- Het is een relatief schone energiebron. Bij de opwekking van elektriciteit uit kernenergie komt veel minder CO₂ vrij dan bij de opwekking van elektriciteit in gas- of kolencentrales. Bij het delven van uraniumerts en het verrijken van uranium voor gebruik in kerncentrales is energie nodig, waarvoor in de opwekking doorgaans wél CO₂ vrijkomt, maar ook als deze indirecte effecten worden meegerekend, is de uitstoot per eenheid elektriciteit voor kernenergie lager (ongeveer 24 gram CO₂/kWh) dan voor kolen (ruim 900 gram CO₂/kWh) of gas (ruim 500 gram CO₂/kWh).
- Net als bij fossiele brandstoffen levert een kernreactor verder een redelijke constante stroom energie en is deze enigszins schaalbaar.
- De prijs van kernenergie is redelijk gelijk aan de prijs van stroom geleverd door een gasgestookte centrale. De verwachting is echter dat de gasprijs omhooggaat doordat deze is gekoppeld aan de olieprijs die steeds verder stijgt.
- In tegenstelling tot kolencentrales kent een kerncentrale een klein volume aan afval, al is dit wel hoog radioactief. Door gebruik te maken van de nieuwste technologie in nieuwere reactoren neemt de hoeveelheid nucleair afval af.

De nadelen van kernenergie hoeven hier nauwelijks uitgelegd te worden. Denk hierbij aan:

- De winning van kernenergie is erg risicovol. Zo zijn er gezondheidsrisico's en milieuschade als gevolg van de uraniumwinning, de verwerking en het vervoer.
- Er is nog geen goede oplossing voor het radioactieve kernafval dat in de kerncentrale ontstaat. Dit afval is levensgevaarlijk en raakt pas na 240.000 jaar zijn radioactiviteit kwijt. Al die tijd blijft het afval schadelijk voor mens en milieu en moet het weggeborgen worden en bewaakt blijven.
- Er is een risico van verspreiding van kernwapens of sabotage.
- Kerncentrales zijn peperduur en alleen te financieren als de overheid meebetaalt. De overheid beheert het kernafval, betaalt voor de beveiliging van de kerncentrale en afvaltransporten en neemt de schade van een eventuele kernramp op zich. Geen enkele verzekeraar is namelijk bereid de risico's te verzekeren.
- Kernenergie is verder niet duurzaam. De grondstof voor kernsplijting, uranium, is namelijk beperkt voorradig (60 tot 100 jaar).
- Door de gebeurtenissen in Tsjernobyl en meer recentelijk in Fukushima is er niet veel draagvlak meer voor kernenergie.

GLP is tegen kernenergie. Er moet in Nederland geen nieuwe kerncentrales gebouwd worden. Ook moet worden bekeken hoe snel de bestaande centrale in Borssele zo snel mogelijk gesloten kan worden. Tevens moeten we nog eens goed kijken wat er precies gedaan is aan het opbergen van de afval.

Energietransitie

Het spreekt voor zich dat GLP groene energie als voornaamste alternatief ziet voor fossiele brandstoffen. Zolang er echter nog problemen zijn met de kosten en het constante aanbod van groene energie, zou dit kunnen worden aangevuld door gascentrales en met kernenergie (als een vorm van 'back-upcapaciteit.') Het eerste vanwege de nog aanwezige gasreserves in Nederland. Wat betreft kernenergie moet het duidelijk zijn dat deze aanvulling van tijdelijke aard is. GLP vindt dat er in Nederland niet meer geïnvesteerd wordt in nieuwe kerncentrales. Kernstroom

kan, zover we het niet zelf produceren, worden ingekocht in bijvoorbeeld Frankrijk. Het is verstandig hiervoor nu al langdurige contracten aan te gaan, voordat de prijzen van fossiele brandstoffen helemaal de pan uit rijzen. De ontwikkeling van goedkopere groene energie en het koppelen van groene energie aan het energienetwerk mag ondertussen geen strobreed in de weg worden gelegd! GLP wil dat de overheid, wetenschappelijke instituten en het bedrijfsleven meer gaan samenwerken om ervoor te zorgen dat Nederland in 2030 de helft van zijn energie uit duurzame bronnen haalt, om uiteindelijk in 2050 alleen nog gebruik te maken van duurzame energie. Dit dient daarom te worden ingebed in het eerder genoemde topsectorenbeleid. GLP wil dat hierbij de volgende ijkpunten als doelstelling worden meegenomen:

- o 2020: 30% duurzaam;
- o 2030: 50% duurzaam;
- o 2040: 75% duurzaam;
- o 2050: 100% duurzaam.

GLP ziet een voorname rol voor de overheid in de regievoering van de energietransitie. De overheid kan namelijk op meerdere manieren bijdragen om het bedrijfsleven en particulieren te overtuigen de overstap van fossiele brandstoffen naar duurzame energie te maken. Belangrijk hierbij is om de eerder genoemde nadelen weg te nemen, waarbij het nietconstante aanbod en de kosten van groene energie de belangrijkste zijn.

Keuze voor groene energievorm

GLP wil de keuze voor een bepaalde groene energietechnologie zoveel mogelijk aan de markt laten. GLP pleit er echter wel voor dat de overheid een onafhankelijk, objectief onderzoek laat uitvoeren naar de exploitatie en opbrengsten van de verschillende soorten groene energie, zodat er vervolgens kan worden ingezet op de juiste vorm van groene energie. Het is verder verstandig op meerdere technologieën tegelijk in te zetten. Diversificatie in de energievoorziening leidt namelijk tot minder afhankelijkheid van andere landen. Bovendien kunnen hiermee fluctuaties in het aanbod worden opgevangen. Hierdoor wordt de eigen economie minder kwetsbaar en wordt de politieke invloed van energieleveranciers verkleind. Gezien de eerder genoemde nadelen van windmolens dienen deze wat GLP betreft zo ver mogelijk bij woningen vandaan te worden geplaatst: op (zee)dijken, industrieterreinen, langs snelwegen buiten de bebouwde kom, op zee, enz. De beïnvloeding van een grote concentratie aan windmolens op het weer dient nader onderzocht te worden. Als het aan GLP ligt worden er bovendien in elk geval geen biobrandstoffen gebruikt voor energiewinning die ook als voedsel dienen, of op een andere manier concurreren met voedsel. Het beste is hiertoe bijproducten of afvalproducten zoals cacaochillen te gebruiken, of biobrandstoffen uit de derde generatie, zoals algen.

Gasbaten gebruiken om te verduurzamen

GLP vindt dat de Nederlandse gas- en oliebaten niet meer moeten worden gebruikt om de overheidsfinanciën sluitend te krijgen of de staatschuld af te lossen. Zij moeten worden aangewend om de transitie naar een onafhankelijke, duurzame energievoorziening op gang te helpen. Verder kan dit geld worden aangewend voor andere duurzame investeringen/innovaties.

Het beprijzen van niet-duurzame energie

Waarschijnlijk is de belangrijkste reden waarom mensen nog niet op grote schaal overgestapt zijn naar groene energie, het nadeel dat deze vorm van energie veelal nog duurder is dan fossiele brandstoffen. Doordat de ontwikkeling van groene energie (zoals de productie van zonnecellen en windmolens) nog relatief nieuw is, zijn er door innovatie en massaproductie nog voordelen te behalen. Dit zal deze productie goedkoper maken. Anderzijds worden fossiele brandstoffen schaarser en duurder. De verschillen worden dan ook op termijn kleiner. Fossiele brandstoffen zijn vooral goedkoper omdat de maatschappelijke kosten van fossiele bronnen onvoldoende terugkomen in de kostprijs. De overheid zou er, vanuit het principe 'de vervuiler betaalt', voor kunnen zorgen dat de onttrokken waarde wel wordt meegenomen in de beprijzing van fossiele brandstoffen. Hierdoor ontstaat er een gelijkjer speelveld en wordt het relatief voordeliger groene energie aan te schaffen.

Minimale CO2-prijs

Het uit het Kyoto-protocol (1997) voortvloeiende Europese handelssysteem van emissiehandel (ETS) had deze beprijzing eigenlijk al moeten regelen. Dit systeem is destijds opgezet om te komen tot een vermindering van de uitstoot van broeikasgassen. Emissiehandel is de handel in emissierechten. Emissierechten geven landen of bedrijven het recht om bepaalde broeikasgassen of andere schadelijke gassen uit te stoten. Het gaat daarbij om de uitstoot van bijvoorbeeld kooldioxide (CO₂), methaan (CH₄), lachgas (N₂O), chloorfluorkoolstofverbindingen (hfk's) en bijvoorbeeld stikstofoxiden (NO_x). Als het aantal rechten beperkt is, wordt het voor bedrijven duur om deze gassen uit te stoten, wat zou moeten leiden tot vergroening van het productieproces en investeringen in hernieuwbare energie. Meer officieel is emissiehandel de handel in emissieruimte. De emissieruimte geeft aan hoeveel een land of bedrijf van een bepaald gas mag uitstoten (emitteren). In theorie is emissiehandel een efficiënte beleidsmaatregel ten opzichte van bijvoorbeeld een emissiebelasting (ecotaks, slecht voor de concurrentiepositie) of fysieke emissiebeperkingen (hoge transactiekosten). Toch lijkt het systeem momenteel niet goed te functioneren, wat te maken heeft met de toekenning van deze emissierechten. De emissierechten in

de EU zijn primair verdeeld via een gratis toedeling van emissierechten (grandfathering) aan bedrijven op basis van hun toenmalige uitstoot. Daarbij is een overschot aan emissierechten ontstaan doordat landen te veel rechten (certificaten) aan bedrijven hebben uitgedeeld. In de periode 2005-2007 was er een overallocatie van 200 miljoen ton emissierechten (10% van de markt) en stortte de prijs in naar nul eind 2007. Door de economische crisis in de jaren 2008 tot en met 2011 daalde bovendien de productie van veel bedrijven, waardoor ze nog meer emissierechten overhielden. Hierdoor is nog geen succesvolle markt ontstaan. Door een overaanbod aan emissierechten daalde de prijs. Een te lage CO₂-prijs zorgt er echter voor dat het prijsverschil tussen groene en grijze energie te groot blijft, waardoor bedrijven niet geprikkeld worden om hun uitstoot te verminderen. Voor bedrijven is het in de meeste gevallen goedkoper om emissiecertificaten te kopen en gewoon door te gaan met vervuilen, dan om milieumaatregelen te nemen. GLP pleit daarom voor een minimale CO₂-prijs, zolang de CO₂-markt niet goed werkt. Een versnelde verlaging van het totale uitstootplafond zou de situatie kunnen verbeteren, maar hiervoor is onvoldoende politiek draagvlak. GLP pleit er daarom voor dit thema hoger op de agenda van de EU te plaatsen om dit systeem werkend te krijgen.

Fiscale vergroening

De overheid kan ook door fiscale maatregelen een rol spelen in het verleggen van prikkels zodat er sneller gekozen wordt voor groene energie. Door dit op een ander vlak te compenseren, zoals door het verlagen van de arbeidskosten, kan dit voor het bedrijfsleven redelijk budgetneutraal verlopen. Ook voor de overheid kan dit budgetneutraal. De overheid zal bij een mindere afname van fossiele brandstoffen accijns mislopen. Dit zal echter worden gecompenseerd doordat er door het goedkoper worden van arbeid minder werklozen zullen zijn, wat leidt tot minder uitgaven aan werkloosheidsuitkeringen. De overheid kan verder bijdragen aan het terugbrengen van het energieverbruik door huishoudens en bedrijven in het algemeen te stimuleren tot het nemen van energiebesparende maatregelen door deze in het lagere BTW-tarief onder te brengen.

Geen fiscale voordelen meer voor (grootverbruik) fossiele energie

Momenteel zijn bepaalde bedrijfstakken en grootverbruikers vrijgesteld van accijnsheffing op fossiele brandstoffen, of ze krijgen korting hierop. GLP wil dat er aandachtig gekeken wordt naar deze regelingen zodat prikkels verlegd worden. Zij zouden enkel nog moeten blijven bestaan als de overstap naar groene brandstoffen gemaakt wordt. Voor fossiele brandstoffen moeten deze regelingen in elk geval worden afgebouwd. Alleen voor bedrijfstakken waarvoor nog geen volwaardige schonere alternatieven zijn, zoals de vliegtuigindustrie, zouden deze regelingen (nog) in stand gehouden kunnen worden.

NB. Er zijn in de vliegtuigindustrie inmiddels initiatieven waarbij kerosine uit algen wordt gewonnen. Uitgangspunt is dat GLP uiteindelijk helemaal af wil van subsidies of belastingkortingen op de afname van fossiele brandstoffen. De opbrengsten uit deze maatregel moeten ten gunste komen aan de economie door de belasting op arbeid te verlagen.

Overheidssteun voor energie-innovatie

GLP is geen groot voorstander van het verstrekken van subsidies, zeker niet als ze structureel van aard zijn of bedoeld zijn om een niet-sluitende exploitatie sluitend te maken. Wel vindt GLP dat het beleid rondom subsidies een grotere continuïteit moet krijgen, zodat de spelregels niet tijdens het spel veranderd worden. In de afgelopen jaren zijn subsidieregelingen rondom duurzame energie zo vaak gewijzigd, dat mensen niet weten waar ze aan toe zijn en er geen gebruik gemaakt wordt van deze subsidieregelingen, waardoor het gewenste effect uitblijft. Op dit vlak zou Nederland een voorbeeld aan Duitsland kunnen nemen. GLP wil dat subsidies er met name op gericht zijn de groene- energiewinning middels innovaties goedkoper te maken. Regelingen waarbij subsidies worden verstrekt ter dekking van niet-sluitende exploitaties moeten zo snel mogelijk worden afgebouwd. Groene energie moet namelijk op (korte) termijn zonder subsidies kunnen wedijveren met de fossiele brandstoffen. Eventueel kunnen subsidies worden verstrekt ter overbrugging van de startperiode bij de exploitatie van een nieuwe, groene vorm van energiewinning. GLP pleit er echter meer voor dat de overheid hiertoe zachte leningen verstrekt en optreedt als (eerste) klant.

Toevoer van particuliere, decentraal opgewekte energie aan het netwerk

De Nederlandse overheid zou decentrale opwekking van energie door particulieren meer moeten stimuleren. Zij kan dit doen door de aanschaf van middelen hiertoe in het lagere BTW-tarief te plaatsen (het eerder genoemde BOW-tarief) en het makkelijker verstrekken van vergunningen om dergelijke middelen te plaatsen (denk bijvoorbeeld aan het plaatsen van windturbines of zonnepanelen op dak of erf). Daarnaast zou de overheid zich sterk moeten maken om het voor mensen en bedrijven makkelijker te maken energie die ze zelf hebben opgewekt, toe te voegen aan het netwerk. Dit moet dan uitmonden in een saldering van de energierekening. Bovendien kan de overheid een rol spelen in de voorlichting van decentrale energieopwekking. Mensen en bedrijven zullen door deze maatregelen uiteindelijk sneller overgaan op eigen energieopwekking!

Vergroenen elektriciteitsnetwerk

De aanlevering van de meeste duurzame energiesoorten, zoals wind- en zonne-energie, is niet constant van aard. Het aanbod is zelfs moeilijk voorspelbaar. Ook gaat er veel energie verloren bij het transport. Door de onregelmatige toevoer van groene energie is het voor de netbeheerders lastig om vraag en aanbod op het net in balans te houden. Dit zal nog moeilijker worden als in de toekomst steeds meer consumenten zelf stroom aan het net gaan leveren door bijvoorbeeld zonnecellen op hun dak te plaatsen of door het gebruik van micro-warmtekachtkoppelingen. Dit betekent dat netbeheerders, producenten en consumenten steeds sneller zullen moeten anticiperen op fluctuaties in het aanbod. Om het elektriciteitsnet met de toenemende onvoorspelbaarheid van het elektriciteitsaanbod om te laten gaan, worden er nu zogenaamde smart grid-technologieën ontwikkeld. GLP wil dat uiteindelijk zoveel mogelijk particulieren die decentraal energie opwekken, gekoppeld worden aan dergelijke smart grids. Ook zou dit particuliere decentrale aanbod als het aan GLP ligt, zoveel mogelijk voorrang moeten krijgen op het andere aanbod naar het elektriciteitsnet. Door uiteindelijk zoveel mogelijk groene-energienetwerken te koppelen, kan het nadeel van het niet-constante aanbod van groene energie zo goed mogelijk worden ondervangen, omdat dan het gebied waar de zon schijnt of de wind waait voldoende groot is, waardoor er toch een constant aanbod van groene energie mogelijk is. Dit is een belangrijke voorwaarde om in 2050 100% duurzame energie te kunnen genereren en afnemen.

Klimaatverandering

De temperatuur op aarde is de afgelopen decennia gemiddeld een paar tienden graad gestegen. Op de ene plek wat meer dan de andere. Zo is de gemiddelde temperatuur sinds het begin van de twintigste eeuw met ongeveer 0,74°C gestegen. Waarbij in Nederland de opwarming sinds 1950 overigens twee keer zo snel verliep. GLP onderschrijft dat er een verandering van klimaat aan het plaatsvinden is. Het klimaat is door de eeuwen heen namelijk altijd al aan verandering onderhevig geweest. Deze veranderingen hebben in het verleden echter altijd enkel te maken gehad met de stand van de aarde ten opzichte van de zon, de mate van zonneactiviteit en het aantal zonnevlekken. Ook hebben in het verleden grote vulkaan erupties invloed gehad. Een groot deel van de huidige klimaatwetenschappers schetsen echter dat de huidige klimaatverandering zich sneller lijkt te voltrekken dan de klimaatveranderingen die zich de afgelopen millennia hebben voorgedaan. Zij schetsen dat de klimaatopwarming sterk is beïnvloed door een hoge concentratie aan broeikasgassen in de aardatmosfeer, zoals koolstofdioxide (CO₂), methaan (CH₄) en lachgas (N₂O), welke heeft geleid tot het zogenaamde broeikaseffect. Deze hoge concentratie aan broeikasgassen zijn het gevolg van menselijke activiteiten, zoals het verbranden van fossiele brandstoffen, ontbossing en bepaalde industriële en de intensieve landbouw en veeteelt. Door het broeikaseffect warmt de aarde sneller op. De conclusies dat de mens invloed heeft op het klimaat zijn niet eensluidend, maar worden wel ondersteund door het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) van de VN. Het IPCC heeft als doel zonder partijdigheid en op wetenschappelijke wijze een duidelijke, transparante en objectieve evaluatie te maken van de beschikbare wetenschappelijke, technische en socioeconomische informatie in verband met de klimaatveranderingen. Doordat het IPCC de broeikastheorie ondersteund wordt deze theorie door het grootste deel van de wereldcommunity redelijk aanvaard. Voor de toekomst schetst het IPCC dat gegeven hun modelberekeningen de temperatuur tussen 1990 en 2100 met 1,1 °C tot 6,4 °C stijgt. Waarbij aangetekend wordt dat met name temperatuurstijgingen van meer dan 2 °C zouden grote veranderingen met zich meebrengen voor mens en milieu, door zeespiegelstijging, toename van droogte- en hitteperiodes, extreme neerslag en andere effecten. GLP acht de kans dat de mens grotendeels verantwoordelijk is voor de huidige klimaatverandering niet groot, echter vinden wij de discussie of de mens nu wel of geen invloed heeft op het klimaat, van minder belang. Het risico is te groot om doelloos af te wachten wat er gaat gebeuren. Het is in elk geval zaak zo goed mogelijk om te gaan met de consequenties van de klimaatverandering en na te gaan of dit ten goede te keren is. De veranderingen die wel in de invloedssfeer van de mens ligt, dienen in elk geval zo snel mogelijk te worden beperkt. hiertoe moeten afspraken worden gemaakt met zoveel mogelijk landen, zodat er geen concurrentienadelen voor participerende landen ontstaan. Naast het nemen van maatregelen die de klimaatverandering afremmen is het overigens zaak om nadere afspraken te maken met de wereldgemeenschap over gedragswijzigingen van de mensen die tot een verduurzaming van de aarde kunnen leiden. Er moet een verandering worden ingezet om te zorgen dat er in de toekomst voor iedereen voldoende voedsel en energie zal zijn. Het roer moet duidelijk om!

Gevolgen klimaatverandering

De ijskappen in de poolgebieden en op de hoger gelegen bergketens in de wereld sneller te smelten. Dit gaat veelal gepaard met overstromingen en leidt uiteindelijk tot stijging van de zeespiegel. Voor het laaggelegen Nederland, waar ook nog een paar grote rivieren doorheen lopen, is het daarom van belang alle dijken en waterkeringen op orde te brengen. Al een paar keer hebben we het laatste decennium meegemaakt dat een aantal rivierdijken het overtalige water niet afdoende kon keren; dit voor het laatst nog in januari 2012. Gelukkig zijn onze zeeweringen tot nu toe afdoende gebleken. Veel kansberekeningen zullen echter opnieuw gedaan moeten worden en waar nodig zullen versterkingen moeten worden aangebracht. Nederland moet in elk geval letterlijk het hoofd boven water blijven houden! Verder gaat de klimaatverandering gepaard met extreme weersomstandigheden. Ook in Nederland wordt praktisch elk jaar opnieuw het ene koude-, warmte-, droogte- of natheidrecord gebroken. Tot echt grote issues heeft dit in Nederland niet geleid. Deze extreme weersomstandigheden kunnen naast (tijdelijke) evacuaties leiden tot mislukte oogsten en problemen met de drinkwatervoorziening. In Azië en de Verenigde Staten zijn al enkele keren grote voedsel oogsten mislukt. Dat

heeft geleid tot stijgende prijzen en soms tot voedselschaarste. Zo lijken de opstanden in het Midden-Oosten (Egypte, Tunesië en Syrië) deels gevoed te zijn door de stijging van brood- en graanprijzen. NB. Met name in landen waar een groot deel van de inkomsten van mensen opgaat aan voedsel, zal dit snel tot een reactie leiden. Het is dan ook zaak om de voedselproductie meer te spreiden en door innovatie te proberen deze minder afhankelijk van het klimaat te maken.

Belastingvoordeel voor zuinige auto moet blijven

GLP wil dat het belastingvoordeel voor zuinige auto's en elektrische auto's blijft bestaan. Zo bevorderen we het milieubewustzijn van burgers en wordt milieubewustzijn ook beloond.

Energieneutraal bouwen

GLP wil dat nieuwe gebouwen zoveel mogelijk energieneutraal gebouwd worden, en dat bestaande gebouwen zoveel mogelijk energieneutraal gemaakt worden. De overheid zou hierin het goede voorbeeld moeten geven door hier zelf zo snel mogelijk mee te starten. Als verder ook de woningbouwverenigingen hun woningen gaan voorzien van warmte-isolatie, zonnepanelen en de zogenaamde groene daken is al een groot deel van de gebouwen energieneutraal.

Stelsel statiegeld handhaven en uitbreiden

GLP is voor de handhaving van statiegeld op petflessen en bierflesjes. Sterker nog: GLP wil dit, net als in Duitsland, uitbreiden naar blikjes en kleine (plastic) flesjes. Al het afval langs de weg is GLP een doorn in het oog!

Stil en energieopwekkend asfalt

GLP wil dat het asfalt op de Nederlandse wegen bij de eerstvolgende vervanging wordt voorzien van stil en energieopwekkend asfalt. Bij dit asfalt wordt onder het wegdek materiaal aangebracht dat trillingen omzet in energie.

Accijns op vuurwerk

We kennen in Nederland al jaren de traditie dat er rondom Oud en Nieuw veel vuurwerk wordt afgestoken. Naast dat er hiermee voor miljoenen aan geld letterlijk de lucht in gaat, komen er ten gevolge van het onzorgvuldig afsteken jaarlijks vele mensen in het ziekenhuis terecht. Ook leiden de harde knallen en flitsen tot veel angst en stress bij dieren. Beide aspecten worden aangestipt in de bekende SIRE-spots over het afsteken van vuurwerk. Onderbelicht blijft het feit dat het afsteken van vuurwerk jaarlijks veel schade oplevert aan mens en milieu. Door het vuurwerk komen er veel schadelijke stoffen in de lucht en het grondwater terecht. Vuurwerk zorgt de eerste 2 uur van het nieuwe jaar voor pieken in de concentraties fijnstof, soms wel 40 keer zo hoog als normaal. Deze fijnstof bevat vaak zware metalen en dringt diep door in de longen. GLP wil nog niet zover gaan om een vuurwerkverbod op te leggen. Wel moet de overheid accijns gaan heffen op de verkoop van vuurwerk en moet er in de voorlichting omtrent het gebruik van vuurwerk ook aandacht worden besteed aan de vervuiling die dit oplevert. De opbrengsten van de accijns kunnen dan worden aangewend aan deze voorlichting en aan het opruimen van het afgestoken vuurwerk op nieuwjaarsdag.

CO2-opslag

De ondergrondse opslag van CO2 is wat ons betreft een goede ontwikkeling, mits deze (kosten)effectief en veilig is. De effecten ervan moeten verder onderzocht worden en ondertussen moeten we ons bezighouden met het terugdringen van de CO2-uitstoot. Bovendien willen wij niet dat CO2 wordt opgeslagen onder bewoonde gebied en natuurgebieden.

Vrijhandelsakkoorden (TTIP, CETA, TISA en anderen)

GLP wil geen vrijhandel ten koste van milieu, dierenwelzijn, voedselzekerheid, mensenrechten en privacy. Voor GLP is handel ondergeschikt aan moraal. Mensenrechten en duurzaamheid mogen niet wijken voor economische kortetermijnbelangen. GLP is tegen vrijhandelsakkoorden omdat deze de democratie ondermijnen en grote negatieve gevolgen kunnen hebben voor het milieu, dierenwelzijn, volksgezondheid en voor de keuzevrijheid en privacy van consumenten.

GLP maakt zich grote zorgen over het plan voor een vrijhandelsakkoord tussen de Europese Unie en de VS een vrijhandelsakkoord zal worden afgesloten, het zogenaamde TTIP. Zeker op het gebied van landbouw en voedsel zal dit verstrekende gevolgen hebben voor milieu, dierenwelzijn, volksgezondheid en de keuzevrijheid van consumenten. De harmonisering van dat productstandaarden en veiligheidsvoorschriften binnen TTIP zal er toe leiden dat de Europese standaarden voor onder andere milieu en dierenwelzijn omlaag gehaald zullen worden.

In de onderhandelingen over TTIP is ook harmonisering van de regelgeving op het gebied van privacy en de bescherming van intellectueel eigendom aan de orde. Dit zal een verlaging van de bescherming van burgers, consumenten, boeren en bedrijven in de Europese Unie betekenen. De bescherming van investeerders via het ISDS (Investor State Dispute Settlement) leidt bovendien tot een ondermijning van democratisch tot stand gekomen wetten en regels die op dit moment gelden in Nederland en in de EU en zal de democratische mogelijkheden voor herziening of aanscherping van beleid ernstig beperken. Dit zogenaamde arbitrage-instrument (ISDS) maakt effectief een einde aan de bevoegdheid van nationale parlementen om namens de bevolking wetten te maken tegen milieuvervuiling. Deze clause geeft bedrijven het recht om staten aan te klagen voor bijvoorbeeld milieumaatregelen die het bedrijfsleven schaden in het economisch belang. Onze eigen regels en onze eigen rechters worden hierdoor buitenspel gezet voor het economische belang van multinationals. De GLP is fel tegen ISDS

Ook het vrijhandelsverdrag met Canada, CETA genaamd, baart ons grote zorgen. De onderhandelingen hierover hebben de afgelopen jaren plaatsgevonden achter gesloten deuren, en nu hebben de Europese Unie en Canada hun handtekening al onder dit verdrag gezet. De Europese Commissie wil zelfs voorkomen dat de lidstaten nog iets te zeggen hebben over dit verdrag. Door dit verdrag zal het onmogelijk zijn om nog voorwaarden te stellen aan de producten die vanuit Canada de EU binnen komen. Dat vindt GLP onaanvaardbaar.

*DAADKRACHT EN DUIDELIJKHEID TERUG IN DE
NEDERLANDSE POLITIEK*